

ALTA
MUSEUM

ØKONOMIPLAN

2025 - 2028

Styrets forslag, vedtatt i styremøtet 13. november 2024

1 Innledning

Verdensarvsenter for bergkunst – Alta Museum IKS (VAM) sitt formål som samfunnsinstitusjon hviler på at kunnskap om Altas bergkunst, verdensarv og nyere historie utvikles, dokumenteres og gjøres tilgjengelig i museets samlinger og formidling. Virksomhetens generelle oppgave er knyttet til innsamling, bevaring, forskning og formidling av materiell og immateriell kulturarv om mennesker og omgivelser.

VAM er et autorisert besøkssenter for verdensarven «Bergkunsten i Alta», og har i samarbeid med Finnmark fylkeskommune et ansvar innen forskning, formidling og forvaltning av verdensarven. I samarbeid med Alta kommune, Hammerfest kommunene, Kautokeino kommune og Finnmark fylkeskommune har vi også et ansvar innen verdensarven «Struves meridianbue».

VAM er en stor reiselivsaktør i regionen med et potensial for videre utvikling og vekst innenfor rammen av samfunnsoppdraget.

2 Prioriterte oppgaver i planperioden:

I strategiplanen for 2024-2030 beskrives fire kjerneoppgaver for VAM:

- Forvaltning
- Forskning og kunnskapsutvikling
- Formidling
- Fornyning

Det beskrives i tillegg tre særlige innsatsområder, og disse legger føringer for prioriteringen av oppgaver i planperioden:

- Digitalisering
- Bærekraft
- Mangfold, involvering og inkludering

Innen hver av disse områdene er det beskrevet utviklingsmål.

Utviklingsmål innen området «Digitalisering»

Alta Museum skal:

- Ha nødvendig digital kompetanse og utvikle den digitale formidlingen gjennom samarbeid med eksterne aktører.
- Ha gode interne systemer for arkivering og drift.
- Tilgjengeliggjøre kunnskap og samlinger for et bredt publikum.
- Benytte digitale medier aktivt i kommunikasjon og formidling i god kombinasjon med tradisjonelle virkemidler
- Utrede potensialet og modeller for inntjening basert på digital formidling innenfor de rammene og forpliktelsene vi har.
- Ta bevisste valg om hva som skal digitaliseres og hvilke digitale arenaer vi skal delta på.
- Utvikle plan for ivaretagelse av GDPR/personvern.

Utviklingsmål innen området «Bærekraft»

Alta Museum skal:

- Integrere bærekraft i planer og drift og utvikle systemer som gjør det enklere å ta bærekraftige og etiske valg i hele organisasjonen.
- Bruke vår rolle som kunnskapsinstitusjon og samhandlingsarena til å øke bevisstheten om bærekraftig samfunnsutvikling på flere nivå.
- Bidra til at kunnskap og opplevelser blir tilgjengelig for alle for å utjevne sosiale og økonomiske ulikheter i samfunnet.
- Bidra aktivt til at Alta utvikles som et bærekraftig reisemål.
- Definere hva som ligger i begrepet bærekraft for egen organisasjon.
- Ha samkjørt våre mål i samsvar med FNs bærekraftsmål og ivareta våre forpliktelser i forhold til punkt 11.4.
- Oppnå miljøsertifisering.
- Utvikle plan for besøksforvaltning.

Utviklingsmål innen området «Mangfold, involvering og inkludering»

Alta Museum skal:

- Ha universell utforming der det er mulig.
- Involvere grupper og enkeltpersoner i lokalsamfunnet i vårt arbeid.
- Fremme et mangfold av historiske temaer og samtidstemaer som peker mot framtid.
- Være en møteplass for gjensidig utveksling av kunnskap og meninger.
- Utvikle en plan for mangfold.
- Arbeide målrettet for å anerkjenne mangfold og legge til rette for at grupper som ikke bruker museet i dag, ser på museet som en relevant arena også for dem.
- VAM skal møte publikum på andre arenaer enn på museet.
- Inkludere samtida og det sosiale og kulturelle mangfoldet i lokalsamfunnet i innsamling, dokumentasjon, forskning og formidling.
- Ha tilbud som er tilgjengelig uavhengig av den enkeltes økonomi.
- Utvikle og benytte ulike metoder for forvaltning, forskning og formidling for å ivareta mangfoldet i samfunnet.
- Utvikle interne etiske retningslinjer i tråd med rammeverket som ICOM og Museumsforbundet har etablert.

3 Arbeidet med verdensarv

VAM ivaretar etter fullmakt rollen som verdensarvkoordinator for både verdensarven «Bergkunsten i Alta» og verdensarven «Struves meridianbue». Disse rollene innebærer et ansvar for å drive skjøtsel og passe på verdensarven, og å samarbeide med nasjonale, regionale og lokale partnere i forvaltning, forskning og formidling. Når det gjelder «Bergkunsten i Alta», er VAM også et autorisert besøkscenter. Dette innebærer forpliktelser innen tilrettelegging, formidling, møteplassfunksjon og samarbeid knyttet til verdensarven både lokalt, nasjonalt og internasjonalt.

Finnmark fylkeskommune (FFK) benytter VAM som sin utøvende part i arbeidet med verdensarven «Bergkunsten i Alta». VAM utfører oppgaver på vegne av FFK i henhold til Lov om Kulturminner §§11a og 21 i verdensarvområdene i Alta. Dette innebærer overordnet ledelse og koordinering av verdensarven. Det er en forutsetning at VAM til enhver tid har den nødvendige arkeologiske kompetansen. VAM skal være en dynamisk og nyskapende institusjon og et kompetansesenter for forskning, formidling og forvaltning av bergkunst i Alta og i Finnmark, nasjonalt og internasjonalt.

Viktige oppgaver i planperioden:

- Utvikle nye dokumentasjonsmetoder og forbedre eksisterende.
- Utvikle bergkunstarkivet, både innholdsmessig og i utforming. Innhente og arkivere foto, visuelle framstillinger og historisk dokumentasjon.
- Skjøtsel, tilsyn, tilrettelegging og sikringsarbeid i verdensarvområdene, blant annet malingsfjerningsprosjekt.
- Gjennomføre og videreutvikle undervisnings- og formidlingsopplegg, som «Steinalderdagene», «Tilbake til steinalderen», «Mørkevandring», «Is og bergkunst» og «360 løype».
- Utføre funksjonen som verdensarvkoordinator for «Struves meridianbue» og «Bergkunsten i Alta».
 - o Sekretariat for de faglige rådene og verdensarvrådene.
 - o Delta på verdensarvforumene, norsk og nordisk.
 - o Delta på koordinatormøter.
 - o Håndtere kommunikasjon og tilrettelegging for verdensarvutstillingen.
 - o Høringspart i buffersone- og verdensarvområdespørsmål.
 - o Kontakt mot Miljødirektoratet, Riksantikvaren, Norges Verdensarv, de andre verdensarvstedene, Den norske UNESCO-kommisjonen, ICCROM og ICOMOS (de rådgivende organene).
- Skifte ut og forbedre gangvegene i Hjemmeluft/Jiepmaluokta.
- Ivareta formidling av verdensarven gjennom besvaring av henvendelser, foredrag, guider, publikasjoner, digital formidling etc.
- Tilrettelegging for forskning på verdensarv.
- Gjennomføre risiko- og sårbarhetsanalyse av naturtrusler i verdensarvområdet.
- Utvikle plan for besøksforvaltning.

4 Museum og fagmiljø innen samtid og historisk tid

Som museum er VAM en kunnskapsinstitusjon med ansvar for å forvalte, formidle og forske på lokal og regional kulturarv fra forhistorie til samtid. Kulturdepartementet definerer museenes samfunnsrolle eller samfunnsoppdrag til å utvikle og formidle kunnskap om menneskers forståelse av og samhandling med sine omgivelser. I dette ligger stor faglig frihet og samtidig utfordringer for museene i å definere hva som er relevant og viktig i et samfunnsperspektiv. Dette er et faglig kjerne-spørsmål som museene løpende må vurdere og konkretisere.

VAM skal bevare, formidle og forske på både Altas samtid og Altas nyere tids historie.

VAMs kulturhistoriske samlinger representerer Altas nyere historie og det tilstrebes størst mulig grad av kulturelt mangfold. Samlingsforvaltningen skal skje etter gode museale standarder. Samlingene skal gjøres tilgjengelig for publikum, med tanke på at museet er for alle. Vi har for tiden i overkant av 3000 gjenstander og 6500 foto.

Vi har overtatt bygningsmassen for «Olufsentunet», et gjenreisningstun på museumsområdet. Dette er nærmere omtalt senere i økonomiplanen. I tillegg har vi ansvar for kulturhistoriske bygninger og båter. De kulturhistoriske bygningene har alle behov for restaurering i varierende grad, deriblant tre fredede stabbur i Lille Lerresfjord.

Det vernede fartøyet M/K Vally ble i 2023 fraktet til Nordnorsk Fartøyvernsenter i Gratangen for omfattende reparasjoner på grunn av råteskader. Midlene til dette kommer i form av tilskudd fra Finnmark fylkeskommune (finansiert av Riksantikvaren) i tillegg til noe egenfinansiering fra VAM.

I planperioden har vi følgende mål:

- Registrering, digitalisering og publisering av VAMs fotosamling.
- Digitalisering og tilgjengeliggjøring av utvalgte privatarkiv fra VAMs kulturhistoriske arkiv.
- Delta i relevante nettverk nasjonalt og internasjonalt, samt arrangere konferanser og faglige så vel som populærvitenskapelige seminarer.
- Videreutvikle og administrere tilbud innen "Den kulturelle skolesekken" (DKS):
 - o «Altasaken» er et undervisningsopplegg som omhandler utbygging av Alta – Kautokeinovassdraget, der elever fra 6. trinn deltar blant annet gjennom rollespill. Tilbudet gjennomføres hvert år i januar.
 - o «Steinalderdagene», et tilbud til elever i 4. klassetrinn hvor de får kunnskap om hvordan det kan ha vært å leve i steinalderen.
 - o «I bagasjen – Historier vi deler» er et tilbud til videregående skole der elever i historie- og norskfaget deltar ved å intervjuere eldre personer som overlevde krigen i Finnmark, eller flyktninger av i dag.
- Markere at det er 80 år siden tvangsevakueringen (1944) og gjenreisningen av Finnmark (1945-).
- Videreføre og styrke arbeidet med mangfold, inkludering og involvering.
- Videreføre og styrke arbeidet med å fremme samisk og kvensk språk og kultur.
- Videreutvikle rollen som samtidsaktør.

5 Markedssituasjonen

Museet/verdensarvsenteret er en av regionens mest besøkte attraksjoner. Derfor er det viktig for oss at vi har gode rutiner, god utdanning av frontpersonell til vertskap og kontinuerlig jobber med opplevelsesdesign og opplevelsesrommet.

I planperioden skal det jobbes med følgende utviklingsoppgaver:

- Markedsstrategi og markedsplan
- Digital markedsføring
- Videreutvikling og markedsføring av ny medlemsordning

Museumsbutikk

Det skal i planperioden arbeides videre med butikkkonseptet slik at den har et produktutvalg med fokus på kvalitet og kortreiste lokale produkter, fagbøker og egenutviklede produkter. Vi vil også vurdere utvikling av en nettbutikk.

Kafé

Beveringstilbudet skal være slik at besøkende ikke bare får dekket sine behov for mat og drikke ved besøk hos VAM, men blir en grunn for å besøke VAM i seg selv. Vi ønsker å utvikle kafékonseptet slik at det blir mer attraktivt for lokalt helgebesøk i lavsesong og at vi bedre møter forventinger spesielt fra utenlandske kunder i både høysesong og lavsesong. Skjenkebevilling ble fornyet i 2024 og varer fram til september 2028.

Arrangementer/aktiviteter

Vi har over de senere årene utviklet nye aktiviteter for grupper og individuelle gjennom opplevelsesprosjektet «Tilbake til steinalderen». Hensikten er å gi gjestene en ekstra verdi i form av læring gjennom aktiviteter. Man går fra å «se» til «å gjøre». Prosjektets målgruppe er familier. Aktivitetene anses som positive for besøksutviklingen, og vi vil også prioritere andre arrangementer for lokalbefolkning og barn- og familiemarkedet.

Besøksutvikling

Økningen i besøkstallene etter pandemien har heldigvis gått raskere enn forventet, og tallene for 2023 viser 64 649 gjester. I 2024 ser det ut til at vi kommer over dette nivået.

Markedsarbeid

VAM skal drive aktiv markedsføring ved bruk av sosiale medier som lokal og internasjonal markedskanal. Deltakelse i utviklingsprosjekter for reiselivet i Alta er viktig framover; herunder deltakelse i selskapet Visit Alta, Arctic 365, samt i samarbeid med Nord Norsk Reiseliv og VisitNorway. Arbeid med å få til et cruisenettverk i regi av Visit Alta, samt miljømerking av Alta som reisemål prioriteres i årene som kommer.

Det er utviklet et forslag til digital strategi for VAM med fokus på sosiale medier og videreutvikling av museets hjemmeside. I løpet av planperioden vil det bli tatt stilling til hvordan dette følges opp.

VAM skal legge til rette for andre arrangementer åpent for publikum i vestibyle og auditorium samt utendørs, gjerne gjennom eget initiativ overfor lokale aktører.

Miljømerking

Miljø og bærekraft er viktig både for museets gjester, ansatte og ledelsen. VAM skal i perioden vurdere ulike miljømerkinger og gjennomføre en prosess for å oppnå sertifisering fra en av disse ordningene. Dermed kan museets oppfylle sitt samfunnsansvar, bli mer bevisst rundt ressursbruk og oppnå en markedsmessig fordel.

6 Bygg og drift

Det meste av bygningsmassen som VAM disponerer, er eid av Alta kommune. Vedlikeholdsansvaret er regulert i leieavtalen.

Hovedbygget

Museumsbygget er bygget i to byggetrinn. Det første stod ferdig i 1991, og det andre stod ferdig i 2013. Det er stadige vedlikeholdsbehov av bygningsmassen, og dette løses i dialog med byggeier Alta kommune. Byggets kapasitet er tatt helt i bruk, og vi må bruke auditoriet og til dels garderober til midlertidige utstillinger. Gjennom ombygginger har vi kontor plass til alle ansatte ut fra dagens aktivitetsnivå, men det er lite ledig plass dersom aktiviteten øker. Det vil derfor bli startet en prosess i samarbeid med eiere og byggeier for å se på mulighetene for utvikling av bygningsmassen.

Det må sannsynligvis investeres i utstyr for å ivareta riktige lagringsforhold i magasinene. Vi har flere ulike magasin i bygningen, og det er ulike krav til temperatur, luftfuktighet etc. basert på hvilke gjenstander magasinene inneholder. De tekniske anleggene i bygget skal kunne ivareta dette, men vi har hatt en del utfordringer når det har vært høy luftfuktighet ute.

Eksternt magasin

Noen av gjenstandene som VAM har ansvaret for, har vært lagret i ulike uisolerte utelagre både på museumsområdet og i leide lokaler utenfor området. Magasinforholdene i disse har vært dårlige, og vi vurderte det ikke som forsvarlig å fortsette med denne praksisen. Derfor kjøpte VAM, etter godkjenning i styret og representantskapet, en lagerseksjon på Altahøyden i et lagerbygg under oppføring. Der vil vi få et lokale som er tilpasset vårt behov for å ivareta gjenstandene på en forsvarlig måte. Vi overtar seksjonen i slutten av 2024, og vil i løpet av 2025 flytte de aktuelle gjenstandene inn i magasinet.

Stornaustet

Stornaustet som står ved sjøkanten, er tilrettelagt for bruk som personalrom til undervisning og gjennomføring av opplevelsestilbudene i sommersesongen. Vi har installert et kjøkken i bygget for å gjøre det mer anvendelig til denne bruken. Stornaustet inneholder også en båtutstilling som kan sees av publikum gjennom glassvinduene samt et kaldlager som delvis brukes som magasin for gjenstander.

Olufsentunet

Det vises til en orientering under «Egne investeringer» senere i dokumentet.

Moreneveien 25

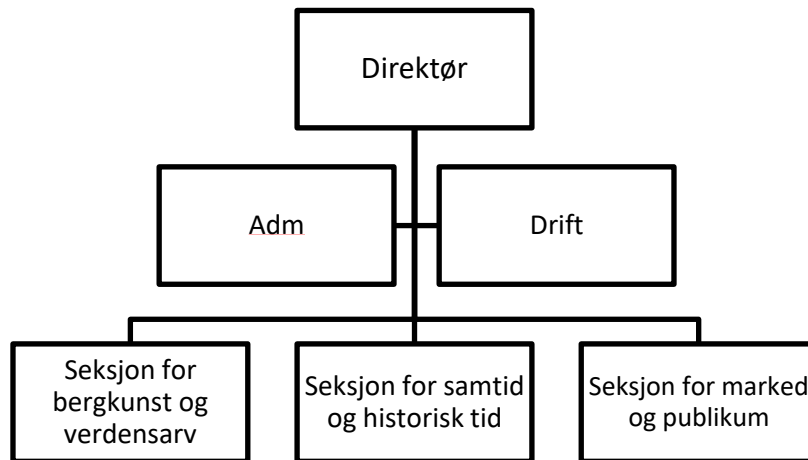
VAM kjøpte i 2021 eiendommen Moreneveien 25, for å sikre verdensarven «Storsteinen». Kjøpet ble godkjent av styret og representantskapet, og ble gjennomført med økonomisk støtte fra Riksantikvaren og daværende Troms og Finnmark fylkeskommune.

Vi leier nå ut både hovedenheten og en leilighet i Moreneveien 25, og leieinntektene finansierer renter og avdrag på lån samt noen midler til vedlikehold. Vi tar sikte på å leie ut bygningen i noen år, fram til vi har fått utredet eventuell annen bruk av eiendommen.

Parkering

I 2022 opplevde vi en veldig utfordrende parkeringssituasjon ved museet. En vesentlig grunn til det, var en stor økning i antall besøkende biler i forhold til før pandemien. Det har vært et godt samarbeid med Alta kommune i saken, og de har fått avsatt et areal til parkering på sørsiden av dagens E6 ved museet. Dette benyttes til toppturer i området, avlastning for museets parkering samt parkering for ansatte på sommeren. Vi vurderer fortsatt om vi i samarbeid med grunneier og vernemyndigheter kan gjøre noe for å styrke kapasiteten.

7 Organisasjon

VAM sitt organisasjonskart er vist ovenfor. Virksomheten har 29 ansatte pr. oktober 2024, hvorav 3 helgevakter. I tillegg kommer sommeransatte og tilkallingsvakter som øker bemanningen med inntil 20-25 personer i høysesongen.

Det er kontinuerlig behov for kompetanseheving i organisasjon mht. forskning, økonomi, ledelse, arkiv, bruk av sosiale medier o.l.

Planstruktur

Følgende planer er utarbeidet og vedtatt, i tillegg til denne økonomiplanen:

- Strategiplan for perioden 2024-2030 (justert fra opprinnelig plan for perioden 2020-2030)
- FoU-plan
- Samlingsforvaltningsplan
- Sikringsplan
- Formidlingsplan
- Tilretteleggingsplan for bergkunsten
- Personelhåndbok
- Handlingsplan for likestilling og mangfold

I tillegg utarbeides følgende planer årlig:

- Handlingsplaner pr. seksjon samt adm/drift
- Markedsplan
- Handlingsplan for formidling av verdensarven
- Årlige virksomhetsplaner knyttet til autorisasjonen som besøkssteder for verdensarv samt en femårig virksomhetsplan for autorisasjonsperioden 2020-2025

De involverte aktørene for verdensarvene har utviklet og vedtatt forvaltningsplaner for både «Bergkunsten i Alta» og «Struves meridianbue».

Personaltiltak

Det skal i perioden gjennomføres personaltiltak med fokus på teambygging, trivsel og motivasjon.

8 Budsjettfurutsetninger for årene 2025 – 2028

Generelt om status, risiko og sårbarhet

Inntektene til VAM kommer i hovedsak fra tre områder; offentlige driftstilskudd, offentlige prosjekttilskudd og markedsinntekter. I en normalsituasjon vil inntektene være fordelt med ca 1/3 fra hver av disse områdene. Det betyr at vi har høyere andel markedsinntekter enn gjennomsnittet av norske museer med finansiering fra Kultur- og likestillingsdepartementet (KUD). Statistikk fra Kulturdirektoratets museums vurderinger for 2022 viser samtidig at vi har lavere andel offentlige driftstilskudd enn gjennomsnittet av museene. Den viser også at fordelingen av offentlige driftstilskudd er annerledes for VAM enn for gjennomsnittet av museer. Fordelingen er vist nedenfor:

	Kommune	Region	KUD
VAM	37 %	17 %	46 %
Alle museer	14 %	15 %	70 %

Vi søkte i 2024 om økt driftstilskudd fra Kulturdepartementet, da vi mener at særlig det statlige driftstilskuddet er lavere enn nivået for sammenlignbare virksomheter. Vi søkte også om økt driftstilskudd fra Finnmark fylkeskommune. Vi har ikke fått innvilget disse søknadene.

I tillegg har det blitt sendt en søknad til Alta kommune og Finnmark fylkeskommune om kr. 675 000 pr. år fra hver av dem i lokal og regional medfinansiering til drift av det autoriserte besøkssenteret for «Bergkunsten i Alta». Det statlige tilskuddet er på kr. 2 mill. pr. år, og det forventes at lokal og regional medfinansiering skal utgjøre 40 %. Kravet om regional medfinansiering er skjerpet i en forskrift som ble vedtatt i november 2023.

Det som er verdt å merke seg med totaløkonomien til VAM, er at andelen faste inntekter i form av driftstilskudd er lav i forhold til andelen faste kostnader. 2/3 av våre inntekter kommer fra mer variable kilder som prosjekt- og markedsinntekter. Selv om prosjektinntektene har vært forholdsvis stabile over noen år, er det hele tiden en risiko for å ikke få tilsagn som vi søker på. Når det gjelder markedsinntektene, viste koronapandemien hvor sårbare vi er dersom disse svikter.

Den største kostnaden vi har er personalkostnader (ca. 66% av kostnadene), samtidig som personalet er vår viktigste ressurs. Siden omtrent alle våre ansatte (unntatt sesongansatte) er faste ansatte, skaper det en ubalanse og sårbarhet når andelen faste inntekter strengt tatt bare er ca. 33 %. Dette gjør det særlig viktig å ha en god økonomistyring, men det er også et grunnlag for at virksomheten vil jobbe for å øke den faste andelen av våre inntekter.

Markedssituasjonen

Det har vært utfordrende å lage treffsikre prognoser de siste årene. VAM står ovenfor den samme usikkerheten som resten av reiselivet med tanke på hvordan økte renter, høye kostnader og strammere økonomi for folk flest vil påvirke besøkstillene. Våre hovedsegmenter er lokalbefolkning,

cruise, reisende gjennom turoperatører og individuelle reisende. På generelt grunnlag kan man si at de som velger Norge som reisemål er personer med relativt god økonomi. I 2024 var kronekursen lav og dette gjorde at mange benyttet sjansen til å reise til Norge.

Kvalitetene i Nord-Norge passer godt med trendene i reiselivet generelt. Uberørt natur, nordlys og unike opplevelser er etterspurt. Byferie, som tidligere sto sterkt, opplever nedgang. Man anser at varmere somre i Europa vil være med på at ønsket om kjøligere temperaturer står sterkere, og at mange derfor kan ønske å feriere i nord.

En viktig del av økningen i 2024 kan tilskrives cruise. Det er imidlertid noe usikkerhet knyttet til utviklingen av cruisebesøk framover, og det jobbes med å etablere et cruisenettverk for Alta under Visit Alta. Vi har lagt til grunn at den lokale reiselivsnæringen klarer å etablere et nettverk og finansiere videre salgsarbeid for cruise, slik at besøkstallene kan forventes å ligge på samme nivå.

En viktig diskusjon for VAM er i hvilken grad besøkstall skal være et førende mål for vekst og utvikling, eller om også andre mål skal settes/prioriteres, for eksempel verdiskaping pr besøkende. Dette må ses i sammenheng med utvikling av plan for tålegrense innen besøksforvaltning.

Ressursbruken innen salg og markedsføring vil også være med på å styre besøkstallet i kommende periode. For 2025 er det ikke satt av økte ressurser til markedsarbeid, og derfor er det lagt til grunn en noenlunde jevn utvikling. I løpet av 2025 vil det bli lagt opp til en diskusjon i styret om innretning og nivå på markedsarbeidet framover.

I økonomiplanen har vi lagt til grunn følgende forventning til besøkstall for planperioden:

2025	2026	2027	2028
70 000	71 000	72 000	74 000

Driftstilskudd

Vi har lagt følgende forutsetninger til grunn når det gjelder driftstilskudd:

- Alta kommunes tilskudd reguleres med kommunal deflator
- Tilskudd fra FFK indeksreguleres tilsvarende
- Tilskudd fra KUD er forutsatt indeksregulert i hht. regjeringens forslag til Statsbudsjett
- Det er lagt til grunn et driftstilskudd på 2 mill fra Miljødirektoratet som autorisert verdensarvsenter hvert år i planperioden. Autorisasjonen er gitt for 5 år fra 2020, noe som innebærer at vi skal re-autoriseres i 2025. Forutsetningen for det statlige tilskuddet er at vi har 40 % lokal og regional medfinansiering, og at det inngår medfinansiering fra kommune og fylkeskommune. Vi har ikke fått en endelig avklaring på hvordan vi skal løse dette, men har lagt opp budsjettene basert på at vi oppfyller vilkårene.

Prosjektilskudd

Vi har lagt følgende forutsetninger til grunn når det gjelder prosjektilskudd

- Prosjektilskudd fra FFK ((finansiert av Riksantikvaren over Statsbudsjettet kap 1429 post 79), herunder videreføring av bergkunstarkiv, skjøtsel, dokumentasjon, funksjonen som verdensarvkoordinator, sikrings- og FoU-prosjekter, samt fortsettelse av igangsatt arbeid med gangveier og skilt i verdensarvområdet.
- Prosjektilskudd fra FFK (finansiert av Riksantikvaren over Statsbudsjettet kap 1429 post 79)

knyttet til funksjonen som verdensarvkoordinator for Struves meridianbue.

- Prosjekttilskudd fra Miljødirektoratet i hht. autorisasjonen med øvre grense på 0,6 mill. p.r. år.
- Ekstern finansiering for utbedringer av kulturhistoriske bygninger og fartøyet M/K Vally.

Mulige nye prosjekter/søknader

- Vi jobber med å utvikle faglige prosjekter som kan søkes finansiert eksternt. I økonomiplanen har vi lagt inn slik ekstern prosjektfinansiering hvert år i tråd med det vi har lagt inn de senere årene. Vi jobber kontinuerlig med å utvikle prosjekter som kan føre til at dette målet oppnås.

Finansiering over drift

Kostnadsnivået på drift består for en stor del av faste driftskostnader som man til enhver tid må jobbe med for å holde på et lavt, men forsvarlig nivå.

- Årlig lønns- og prisvekst på 4,5 % i 2025 og deretter 3 % for resten av perioden
- Husleien til Alta kommune justeres årlig med kommunal deflator.
- Det er avsatt midler til nødvendige reparasjoner og vedlikehold.
- IT-kostnader; service og leieavtaler, oppgradering av datapark, lisenskostnader, fiberleie, andre kostnader.
- Telefon, bankterminal og kassasystemer; abonnement, vedlikehold og utskifting av gammelt utstyr.
- Det vil påløpe kostnader til nødvendig oppgradering av teknisk utstyr, PC'er og lignende.
- Aviser, tidsskrifter, medlemskap, kontingenter gjennomgås løpende mht. faktisk behov
- Innkjøp av litteratur til museumsbiblioteket.
- Det er lagt opp til et budsjett for midlertidige utstillinger på mellom kr. 300 000 og 400.000 pr. år.
- Det vil også være noen kostnader knyttet til deltakelse i klyngeprosjekt «Arctic 365», VisitAlta AS og lokale reisemålsprosjekter.

Personalkostnader er den største driftskostnaden for VAM, og resultatet av de årlige lønnsforhandlinger vil være avgjørende for nivået på denne posten i årene framover.

9 Driftsbudsjett 2025-2028

Driftsbudsjett Verdensarvsenter for bergkunst - Alta Museum IKS 2025-2028				
Driftsinntekter	2025	2026	2027	2028
Salgsinntekter	13 050 000	13 150 000	13 215 000	13 450 000
Offentlig finansiering (tilskudd)	19 893 910	20 355 657	20 952 771	21 456 826
<i>Drifttilskudd</i>	11 099 350	11 321 337	11 547 764	11 778 719
<i>Prosjektilskudd (fast)</i>	5 916 000	6 034 320	6 155 006	6 278 107
<i>Annen finansiering (prosjekt/ekstramidler)</i>	2 878 560	3 000 000	3 250 000	3 400 000
Andre inntekter inkl. perodisering midler fra forrige budsjetttermin				
	1 125 000	475 000	475 000	475 000
Sum driftsinntekter	34 068 910	33 980 657	34 642 771	35 381 826
Driftskostnader	2025	2026	2027	2028
Lønn og andre personalkostnader	21 963 270	22 574 143	22 978 094	23 426 058
Varekostnader	3 000 000	3 050 000	3 100 000	3 175 000
Avskrivning	625 000	625 000	625 000	625 000
Kostnader lokaler	1 610 640	1 658 959	1 708 728	1 759 990
Inventar og utstyr	600 000	605 000	610 000	615 000
Reparasjon, vedlikehold inkl. leasing	350 000	370 000	385 000	385 000
Kjøp av eksterne tjenester (drift og prosjekt)	4 050 000	3 177 500	3 269 648	3 364 467
Kontor, telefon og porto	425 000	437 325	450 007	463 058
Reisekostnader	495 000	505 000	515 000	540 000
Salgs- og reklamekostnader	115 000	118 335	119 368	123 145
Tap på kundefordringer	5 000	7 500	7 500	7 500
Andre driftkostnader inkl. forsikring og kontingent	755 000	776 895	799 425	822 608
Sum driftskostnader	33 993 910	33 905 657	34 567 771	35 306 826
Driftsresultat	75 000	75 000	75 000	75 000

10 Investeringsbudsjett 2025-2028

Videreutvikling av museets basisutstilling

I økonomiplanen er det synliggjort investeringsbehov for en videreutvikling av basisutstillingene i form av en «Fase 4» i underetasjen. Dette vil imidlertid løpende bli vurdert av styret og administrasjonen. Det er foreløpig lagt inn en utsettelse i forhold til tidligere økonomiplaner. Dette skyldes både et behov for å ha et opphold mellom to ressurskrevende utstillingsprosjekter og et behov for å kunne vurdere bruken av egenkapitalen i forhold til den økonomiske utviklingen. Vi må sikre oss ekstern finansiering til dette arbeidet før vi igangsetter det.

Olufsentunet

VAM har overtatt gjenreisningstunet «Olufsentunet» fra Alta kommune. Det ønsker vi å ta i bruk til formidling om gjenreisningstiden. Det kreves ganske omfattende arbeider for å få bygningene i tilfredsstillende stand. Så langt er det gjennomført et arbeid for å utbedre adkomsten til bygningen samt ble lagt isolasjon og drenert rundt muren. Før dette kunne gjennomføres, ble det gjennomført arkeologiske undersøkelser rundt bygningen under ledelse av UiT Norges arktiske universitetsmuseum.

Det neste tiltaket som må utføres er utbedring taket på hovedhuset for å sikre bygningen. Deretter følger utbedring av hovedhuset og de tilhørende bygningene innvendig og utvendig.

En utfordring i arbeidet med «Olufsentunet» er at det er veldig få finansieringsordninger for slike bygninger dersom de er i offentlig eie (som dette er). Det ser derfor ut til at vi må ta veldig mye av kostnadene selv for å få gjennomført prosjektet. Dette tenkes løst ved å spre arbeidet over flere år. Vi vil samtidig jobbe kontinuerlig med å søke finansiering både offentlig og privat.

Det er igangsatt for å få overta to bygninger som hører til tunet, men som ikke står innenfor eiendoms grensene for tomte som vi har overtatt fra kommunen. Det dreier seg om et uthus og en utedo med tilhørende areal som i dag eies av Staten.

Andre investeringer i planperioden

- Det vil være behov for en del utskifting og oppgradering av både IKT-utstyr, printere etc.
- Kontorer og lokaler trenger stadig vedlikehold. Det vil være særlig behov for å se på kundetoalettene i underetasjen samt inventar og utstyr på kafèen.
- I tråd med «Masterplanen» som ble etablert i 2016 planlegges det et aktivitetsområde ved museet. Arbeidet med planene er igangsatt, og det vil kunne komme en investerings sak i løpet av planperioden. VAM har mottatt et tilskudd på kr. 1 mill fra Kunnskapsdepartementet til dette i Statsbudsjettet for 2024.
- Det må gjennomføres en oppgradering av kafèen (møblement og kjøkken).
- Vi må gjøre en del investeringer for å legge til rette for lagring av digitalt kulturhistorisk materiale.

Investeringsplan, totalt 2025-2028				
INVESTERING	2025	2026	2027	2028
Ny basisutstilling "Ressurser og identitet" fase	-	1 360 000	2 655 000	
Ventilasjon, el, maling mv. for ny basisutst.	0	125 000	100 000	-
Oppgradering lokaler	550 000	450 000	375 000	350 000
Vally, egeninnsats	50 000	50 000	50 000	50 000
Olufsentunet	275 000	335 000	0	
Storstein/Moreneveien 25	125 000	125 000	125 000	125 000
Andre investeringer	865 000	475 000	475 000	475 000
SUM	1 865 000	2 920 000	3 780 000	1 000 000
FINANSIERING				
Egenkapital	1 865 000	2 240 000	2 450 000	1 000 000
<i>Ekstern finansiering - fase 4</i>	0	680 000	1 330 000	
Annen finansiering/lån	0	0	0	
SUM	1 865 000	2 920 000	3 780 000	1 000 000
Årsresultat	75 000	75 000	75 000	75 000
Utgående opptjent egenkapital	13 126 051	10 961 051	8 586 051	7 661 051